

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/252/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6111207324
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2012:6111207324.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa D.. P. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. B., F. 3, zastúpeného splnomocnenou advokátkou JUDr. Luciou Filipkovou, Advokátska kancelária Banská Bystrica, Sládkovičova 26, proti odporkyni I. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. B., F. XX, zastúpenej splnomocnenou advokátkou JUDr. Katarínou Uhrínovou, Advokátska kancelária v Banskej Bystrici, Š. Moyzesa 4, o návrhu na povolenie obnovy konania, na odvolanie odporkyne proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 7C/67/2011 - 155 zo dňa 25. 6. 2012, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Odvolaním napadnutým uznesením okresný súd odporkyni oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že Okresný súd Banská Bystrica uznesením č. k. 7C/67/2011-113 zo dňa 5. 4. 2012 povolil obnovu konania vedeného Okresným súdom Banská Bystrica pod spisovou značkou 17C/190/2006. Proti predmetnému uzneseniu podala odporkyňa odvolanie. Uznesením č. k. 7C/67/2011 - 155 zo dňa 3. 5. 2012 okresný súd vyrubil odporkyni súdny poplatok za odvolanie vo výške 99, 50 eur. Dňa 14. 05. 2012 bola súdu doručená žiadosť odporkyne o oslobodenie od zaplataenia súdneho poplatku, ktorú odôvodnila tým, že je starobnou dôchodkyňou, je jej vyplácaný aj vdovský dôchodok a jej mesačný príjem je tak 379,10 eur. Stará sa o invalidného syna, ktorého príjem nepresiahne 100,00 eur mesačne. Odporkyňa mesačne vynaloží náklady na byt v sume 120,00 Eur mesačne a tiež prispieva na liečbu syna sumou 100,00 Eur mesačne. Okresný súd však návrh odporkyne nepovažoval za dôvodný. Mal za preukázané, že odporkyňa je poberateľkou starobného dôchodku vo výške 289,20 eur a vdovského dôchodku vo výške 89,90 eur (spolu vo výške 379,10 eur), má mesačné výdavky spojené s užívaním bytu predstavujúce sumu 121,94 eur, nie je vlastníčkou nehnuteľností, vlastní osobné motorové vozidlo zn. Renault Mégane. Ďalej má pohľadávky voči tretím osobám (P. U. vo výške 6 638,78 EUR uplatnenej v konaní vedenom Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 14C/160/2011 a D.. P. B. spolu vo výške 119 217,02 eur uplatnenej v konaniach vedených Okresným súdom v Banskej Bystrici pod sp. zn. 7C/67/2011, 12C/119/2007 a 63Zm/5/2005). Na základe vyššie uvedených zistení okresný súd ustálil, že u odporkyne nie sú splnené predpoklady na oslobodenie od súdneho poplatku s prihliadnutím na jeho výšku (99,50 Eur) ako aj skutočnosť, že odporkyňa má viacero pohľadávok. Niektoré z týchto pohľadávok už boli uplatnené aj v exekučnom konaní (lustráciou v registri Okresného súdu Banská Bystrica boli vylustrované konania sp. zn. 4Er/791/2009 a 7Er/40/2010). Odporkyňa súdu nepreukázala, že by jej majetkové pomery odôvodňovali oslobodenie od súdneho poplatku vo výške 99,50 Eur. Poplatok v uvedenej výške nepresahuje príjmy odporkyne. V závere rozhodnutia okresný súd tiež poukázal na skutočnosť, že odporkyňa nemá žiadne dlhy.

Proti uzneseniu okresného súdu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporkyňa. Potvrdila, že je pravdou, že ako oprávnená podala návrh na vykonanie exekúcie proti povinnému D.. B., ktoré exekučné konanie je vedené na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 4Er/791/2009. Uznesením okresného súdu č. k. 4Er/791/2009-105 zo dňa 17. 2. 2012 však bol povinnému povolený odklad exekúcie až do právoplatného skončenia konania o obnove konania, preto z tejto exekúcie žiadne príjmy odporkyni neplynú. Druhé exekučné konanie je vedené pod sp. zn. 7Er/40/2010 proti povinnému F. Lukáčovi o vymoženie 19.916,40 eUR s príslušenstvom. Povinnému v tomto konaní sa však vykonávajú zrážky v prospech exekútorského úradu v sume len 54,98 eUR mesačne, z ktorých exekútor posielal odporkyni na účet štvrťročne sumu 94,36 eUR. Iné zdroje príjmu mimo starobného dôchodku odporkyňa nemá. Navyše dňa 12. 7. 2012 obdržala výzvu na zaplatenie sumy 2.981,88 eUR, ktorú má uhradiť dedičom po nebohom manželovi podľa dedičského rozhodnutia sp zn. 24D/852/2005. Na základe uvedeného odporkyňa navrhla odvolaciemu súdu napadnuté uznesenie okresného súdu zmeniť a priznať odporkyni oslobodenie od súdnych poplatkov.

Krajský súd, ako súd odvolací, odvolanie prejednal v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte aj „O. s. p.“), bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., a odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej v texte aj „Zákon o súdnych poplatkoch“), poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 6 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch, sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku alebo pevnou sumou.

Podľa položky 1 písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov, ak nemožno predmet konania oceniť peniazmi, súdny poplatok z návrhu na začatie konania je 99,50 eUR. Podľa prvej vety poznámky č. 3 k položke č. 1 Sadzobníka súdnych poplatkov, poplatky podľa rovnakej sadzby sa platia i v odvolacom konaní vo veci samej.

Na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú (§ 138 ods. 1 O. s. p.).

Z ustanovenia § 138 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že kumulatívnymi zákonnými podmienkami na oslobodenie od súdnych poplatkov sú: a/ návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov, b/ pomery účastníka, o ktorého oslobodenie ide, odôvodňujú jeho oslobodenie od súdnych poplatkov, c/ nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Nakoľko v prejednávanej veci bola zo strany odporkyne splnená zákonná podmienka návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov, okresný súd ďalej skúmal, či jej pomery odôvodňujú oslobodenie od súdnych poplatkov. Pri posudzovaní podmienky, či pomery účastníka odôvodňujú oslobodenie od súdnych poplatkov súd skúma najmä osobné, rodinné, sociálne a majetkové pomery účastníka konania, ktoré však musí žiadajúci účastník vierohodným spôsobom preukázať.

Uloženie poplatkovej povinnosti v občianskoprávných veciach nemožno samo o sebe považovať za rozporné s právom na prístup k súdu, okrem prípadov, ak by výška súdneho poplatku vzhľadom na osobné, majetkové a príjmové pomery osoby domáhajúcej sa súdnej ochrany predstavovala reálnu a objektívnu prekážku prístupu k súdu. Právo na súd totiž nie je absolútnym právom ani v jeho chápaní Európskym súdom pre ľudské práva, pretože môže podliehať rôznym obmedzeniam, keďže právo na prístup k súdu si už svojou podstatou vynucuje reguláciu štátom. Európsky súd pre ľudské práva už

rozhodol v niektorých prípadoch, že najmä tam, kde sa dané obmedzenia tohto práva vzťahovali na podmienky prípustnosti odvolania, alebo tam, kde záujem spravodlivosti vyžadoval, aby sťažovateľ v súvislosti so svojím odvolaním zložil záruku za náklady, ktoré poniesie druhá strana konania, môže byť prístup jednotlivca k súdu alebo tribunálu podrobený rôznym obmedzeniam, vrátane finančných (rozsudok vo veci Brualla Gómez de la Torre v. Španielsko z 19. decembra 1997, § 33, rozsudok vo veci Tolstoy-Miloslavski v. Spojené Kráľovstvo z 13. júla 1995, § 61 a p.). Je preto povinnosťou všeobecného súdu zohľadniť vždy majetkové a sociálne pomery žiadateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov, ako aj procesné postavenie žiadateľa vo vzťahu k druhému účastníkovi konania a výšku súdneho poplatku tak, aby sa poplatník nedostal evidentne do nevýhodnejšieho postavenia oproti protistrane, a tak sa mu právo na prístup k súdu neodoprelo.

Okresný súd uvedeným spôsobom v napadnutom uznesení podľa názoru súdu odvolacieho postupoval. Správne poukázal tiež na skutočnosť, že pri posudzovaní pomerov žiadateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov, súd prihliada nielen na aktuálny zdroj príjmu tohto žiadateľa, ale aj na iné skoršie príjmy, pomery, majetkové zdroje, nevynímajúc uplatňované nároky voči iným osobám, dedenie, predaj, prenájom a pod. Po vykonanom šetrení dospel k správne mu záveru, že je v možnostiach a schopnostiach odporkyne uhradiť súdny poplatok za podanie odvolania vo výške 99,50 eur, keď mal za preukázané, že odporkyňa poberá starobný a vdovský dôchodok spolu vo výške 379,10 eur mesačne, nemá žiadne dlhy, mesačné výdavky nepresahujú jej príjmy a má viaceré pohľadávky voči tretím osobám.

Správnosť uvedeného záveru nie je dotknutá ani argumentáciou a dôkazmi predloženými odporkyňou v odvolaní. Pokiaľ totiž odporkyňa spolu s odvolaním predložila výzvu zo dňa 9. 7. 2012 na zaplatenie sumy 2.981,88 eUR na základe dedičského rozhodnutia po zosnulom manželovi (osvedčenie o dedičstve vydané JUDr. Tatianou Mensatorisovou pod č. k. 24D/852/2005-141 zo dňa 31. 10. 2006), je potrebné uviesť, že na základe uvedeného rozhodnutia odporkyňa dňa 31. 10. 2006 prevzala, okrem zdedených hnutelných vecí, v hotovosti sumu 184.050 Sk (6.109,34 EUR), pasíva v hodnote 34.487,75 Sk (1.144,78 eur) a bola zaviazaná zaplatiť ustupujúcim dedičom celkom sumu 89.832 Sk (2.981,88 eur) v lehote do 31. 10. 2009. Celkovo možno teda uviesť, že pokiaľ odporkyňa ustupujúcim dedičom uvedenú sumu neuhradila, čo sama v odvolaní potvrdila, po skončení dedičského konania po manželovi jej ostala suma 4.964,56 eur. Po uhradení pohľadávky ustupujúcim dedičom by potom odporkyni zo sumy získanej v dedičskom konaní ostala suma 1.982,68 eur. Myšlienkami vyjadrenými v predchádzajúcich vetách chcel odvolací súd len poukázať na skutočnosť, že odporkyňa už od 31. 10. 2006, kedy bolo osvedčenie o dedičstve vydané, mala vedomosť o tom, že má povinnosť pohľadávku vo výške 2.981,88 eur uhradiť do troch rokov, t. j. do dňa 31. 10. 2009. Uvedenú povinnosť si nespĺnila, a to napriek skutočnosti, že v dedičskom konaní v hotovosti prebrala sumu dvojnásobne vyššiu. Navyše podľa vlastných tvrdení (v konaní pred Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 17C/190/2006) po smrti manžela odporkyňa vlastnila byt, auto, garáž a finančné prostriedky zdedené po svojej starej matke vo výške viac ako 100 000 SK (3.319,39 eur). Odvolací súd je z uvedeného dôvodu názoru, že odporkyňa mala dostatok finančných prostriedkov na to, aby po smrti manžela pohľadávku vo výške 2.981,88 eur uhradila. Správnosť uvedeného záveru podporuje aj skutočnosť, že sama odporkyňa v konaní pred Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 17C/190/2006 uviedla, že dňa 30. 1. 2003 obdržala od navrhovateľa finančnú hotovosť vo výške 1.100.000 Sk (36.513,31 eur).

Pokiaľ sa jedná o ďalší odvolací dôvod odporkyne, že v exekučnom konaní vedenom voči navrhovateľovi o vymoženie 25.409,94 eur bol uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 4Er/791/2009-105 zo dňa 17. 2. 2012 povolený odklad exekúcie, a že v exekučnom konaní voči F. E. o vymoženie 19.916,40 eur sa vykonávajú zrážky z dôchodku len vo výške 54,98 eur, z ktorej sumy exekútorický úrad odporkyni zasiela štvrťročne len sumu 94,36 eur, uvedený dôvod považoval odvolací súd len za čiastočne dôvodný. Aj keď je totiž nutné súhlasiť s názorom odvolateľky, že z exekučného konania voči navrhovateľovi v súčasnosti odporkyni žiadne príjmy neplynú, exekúcia voči F. E. naďalej prebieha. Vymáhaná pohľadávka v tomto exekučnom konaní predstavovala podľa listinných dôkazov predložených odporkyňou ku dňu 8. 7. 2011 sumu 83.365,97 eur. Napriek skutočnosti, že uvedené pohľadávka je exekvovaná výlučne zrážkami z dôchodku povinného a poukazovaná na účet odporkyne štvrťročne len vo výške 94,36 eur (t. j. 31,45 eur mesačne), vzhľadom na značnú výšku tejto pohľadávky, predstavuje a naďalej bude predstavovať neopomenuteľnú zložku príjmov odporkyne. Navyše okresný

súd správne podotkol, že odporkyňa má okrem pohľadávky voči F. E. a pohľadávky voči navrhovateľovi vo výške 25.409,94 eur, kde je povolený odklad exekúcie, aj ďalšie pohľadávky voči navrhovateľovi (vo výške 27.419,24 eur uplatnenej v konaní pred Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 12C/119/2207 a vo výške 66.387,84 eur uplatnenej v konaní 63Zm/5/2005) ako aj pohľadávku voči P. U. vo výške 6.638,78 eur uplatnenú v konaní pred Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 14C/160/2011.

Čo sa týka výdavkov odporkyne je potrebné uviesť, že táto výpisom z účtu preukázala výlučne výdavky spojené s bývaním vo výške 120 eur mesačne. Ďalšie tvrdené výdavky spojené s nákupom liekov pre čiastočne invalidného syna vo výške cca 100 eur mesačne nepreukázala. Existencia tvrdenej skutočnosti však podmieňuje existenciu dôkaznej povinnosti, teda povinnosti účastníka konania označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, a nakoľko súd nemá bližšie informácie o osobných a majetkových pomeroch žiadateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov, dôkazná povinnosť sa vzťahuje aj na žiadateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov. Uvedenú dôkaznú povinnosť si však odporkyňa nesplnila. Navyše je potrebné zdôrazniť, že navrhovateľka žiada o oslobodenie od súdnych poplatkov, keď poplatková povinnosť ju zaťažuje vo výške 99,50 eur za podané odvolanie. V odvolacom konaní si ustanovila právnu zástupkyňu, ktorá si za jeden úkon právnej služby vyúčtovala sumu 58 eur a režijný paušál vo výške 7,63 eur. Celkovo si právna zástupkyňa odporkyne vyúčtovala trovy právneho zastúpenia vo výške 132,64 eur s tým, že v bode 2 plnomocenstva zo dňa 16. 4. 2012 sa s odporkyňou dohodla na tom, že odporkyňa bude povinná odmenu a výdavky splnomocnenej advokátky na požiadanie advokátky zálohovať. Výška odmeny a náhrad splnomocnenej advokátky, ktorú je odporkyňa na požiadanie advokátky povinná zálohovať, pritom predstavuje viac ako 133 % súdneho poplatku za odvolanie. Uvedené už samo o sebe spochybňuje jej tvrdenia, že sa nachádza v tak nepriaznivej finančnej situácii, ktorá jej neumožňuje zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 99,50 eur.

Možno teda sumarizovať, že nakoľko bol preukázaný pravidelný mesačný príjem navrhovateľky vo výške 410,55 eur (379,1 + 31,45), pravidelné mesačné výdavky navrhovateľky v sume 120 eur mesačne bez výdavkov na stravu a ošatenie a len jediný dlh navrhovateľky vo výške 2.981,88 eur, ktorý navrhovateľka mohla a mala uhradiť zo značného majetku, ktorým v čase jeho vzniku disponovala, vzhľadom na existenciu veľkého množstva pohľadávok navrhovateľky voči tretím osobám v súhrnnej hodnote viac ako 200.000 eur, s prihliadnutím na výšku súdneho poplatku za odvolanie (99,50 eur) a skutočnosť, že navrhovateľka nepožiadala o ustanovenie bezplatného advokáta a na svoje zastupovanie splnomocnila advokátku, ktorej odmena a náhrady podstatne prevyšujú výšku súdneho poplatku za odvolanie, nemal odvolací súd žiadne pochybnosti o správnosti napadnutého uznesenia okresného súdu, ktorým tento navrhovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3: 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.